

BAB V

KACINDEKAN, IMPLIKASI, JEUNG RÉKOMÉNDASI

1.1 Kacindekan

Ieu panalungtikan miboga udagan pikeun maluruh prosés kréatif jeung kajian éksprésif H.D Bastaman waktu ngarang buku *Nganjang ka Pagéto*. Utamana unsur-unsur éksprésif pangarang buku kumpulan carpon *Nganjang ka Pagéto* sarta téhnik prosés kréatif pangarang. Ieu panalungtikan ngagunakeun métodeu déskriptif, kalayan ngagunakeun téhnik studi pustaka, wawancara jeung dokuméntasi. Tiori nu digunakeun dina ieu panalungtikan nyaéta prosés kréatif jeung pamarekan éksprésif M.H Abrams.

Tina hasil panalungtikan, kapanggih unsur-unsur éksprésif kapangaran H.D Bastaman diantarana; kontémplasi, *spontanitas*, *intuisi*, pangalaman, *intelengensi*, *integrasi*, kapribadian, émosi, konsép seni, kakuatan batin, *imajinasi*, jeung rasa. Éta unsur-unsur téh jadi bahan prosés kréatif pangarang dina nyusun karyana. Kontémplasi Bastaman katitén tina kaayaan masarakat basajan jeung museurkeun panitén kana tokoh nu ngagunakeun kecap ‘Kuring’. Spontanitas Bastaman katitén tina ngaran-ngaran palaku tina unggal carponna, ditambah kaayaan-kaayaan unggal carponna anu basajan némbongkeun kaayaan masarakat sabudeureun. Intuisi Bastaman mantuan dina ngaguluyurkeun unggal caritana, unggal caritana kabéh patali jeung situasi sosial ogé psikologi manusa. Pangalaman H.D Bastaman nyampak pisan dina carita-carita unggal carponna, lantaran Bastaman nu loba ngalaman kajadianna waktu can pangsiun ngajar di paguron luhur, iwal ti dua carpon nu nyokot tina pangalaman lanceuk jeung pasien Bastaman waktu jadi psikolog, nyaéta anu judulna ‘Nganjang ka Pagéto’ jeung ‘Réncang Ahéng’. Intelengénsi Bastaman ogé mangaruhan jeung nyampak dina ieu buku, kasang tukang manéhna jadi psikolog mangaruhan kana kaahéngan unggal carita. Integrasi Bastaman katitén tina tapisna Bastaman nyaluyukeun dirina jadi tokoh dina unggal carponna. Kapribadian ogé nyampak pisan tina unggal caritana, hirup basajan, soméah, jeung parigel aya dina unggal carponna. Tina rasa jeung émosi Bastaman nu nyampak dina unggal caritana béda alatan unggal caritana miboga ideu carita nu

Rusdi Fauzi, 2021

KAJIAN EKSPRESIF KANA KAPANGARANGAN H.D BASTAMAN DINA KUMPULAN CARPONNA
NGANJANG KA PAGÉTO

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

teu sarua, tapi kasang tukang masarakat sosial nu basajan némbongkeun kapunjulan Bastaman dina némbongkeunna. Tina konsép seni Bastaman teu réa maké pangréka basa, éta hal lantaran kasang tukang Bastaman salaku palaku akademis nu biasa nulis non fiksi. Salaku jalma nu ngalaman kajadian dina unggal caponna, wajar lamun Bastaman miboga kakuatan batin kalawan sikep eusi caratana leuwih subyéktif. Imajinasi Bastaman réa ngajadikeun pangalaman masarakat sosial nu ditambahan ku fantasi jadi carita-carita nu ahéng dina ieu buku *Nganjang ka Pagéto*.

Prosés kréatif Bastaman dina ngarang buku kumpulan carpon *Nganjang ka Pagéto* kapaluruh nalika geus ngaguar unsur-unsur ékspresif. Dina ieu panalungtikan kapaluruh yén titik pamiangan H.D Bastaman téh nyaéta pangalaman. Sanggeus Bastaman nimukeun cara pikeun ngébréhkeun pangalamanna, tuluy éta ideu anu geus ditimukeun téh digarap, diolah deui sangkan ngawujud carita jeung ditambahan ku fantasi ngaliwatan imajinasi Bastaman. Tina dalapan carpon nu nyampak, aya dua carpon nu beunang tina pangalaman batur, nyaéta pangalaman lanceukna dina carpon ‘Réncang Ahéng’ jeung pangalaman pasienna waktu Bastaman jadi psikolog di UI nyaéta carpon ‘Nganjang ka Pagéto’.

Saluyu jeung nu dicita-citakeun ku Bastaman, buku kumpulan carpon *Nganjang ka Pagéto* ieu meunang Hadiah Sastra Rancagé di taun 2020. Bastaman ngarasa bungah pisan, lantaran Bastaman sadar yén penulis lain profesina tapi bisa meunangkeun Hadiah Rancagé. Ku kituna ieu buku bisa mangaruhan pisan kana karya sastra Sunda di jaman kiwari, utamana dina hal sosial masarakat jeung nambahan pangaweruh ngeunaan psikologi masarakat di tatar Sunda.

1.2 Implikasi

Tina ieu panalungtikan dipiharep anggota masarakat sacara umum maham yén karya sastra dipangaruhan ku kahirupan sosial masarakatna. Salian ti éta, dipiharep ogé bisa ngalegaan informasi ngeunaan karya sastra anu kasang tukangna masarakat sosial pikeun eunteung kahirupan sapopoé.

Panalungtikan buku *Nganjang ka Pagéto* ieu teu ngan saukur médan *Nganjang ka Pagéto* salaku téks sastra, tapi *Nganjang ka Pagéto* téh mangrupa aktualisasi diri pangarang. Hartina pangarang salaku anu nulis téh ngalaman prosés kréatif dina nyiptakeunna. Prosés kréatif pangarang jadi salah sahiji élémén pikeun jadi objék

Rusdi Fauzi, 2021

KAJIAN EKSPRESIF KANA KAPANGARANGAN H.D BASTAMAN DINA KUMPULAN CARPONNA
NGANJANG KA PAGÉTO

Universitas Pendidikan Indonesia | repository.upi.edu | perpustakaan.upi.edu

dina ieu panalungtikan. Salah sahiji mangpaat ieu panalungtikan nyaéta salaku gambaran umum pikeun masarakat ngeunaan carpon sosial-masarakat, prosés kréatif ngarang carpon sosial-masarakat jeung konsép éksprésif salaku pamarekanana.

1.3 Rékomendasi

Dina panalungtikan, moal leupas tina kaonjoyan jeung kahéngkérana. Sacara umum, ieu panalungtikan miboga sababaraha kahéngkérana dina sababaraha aspék, tapi tetep miharep kaonjoyan dina ieu panalungtikan sanajan saeutik bisa jadi kahadéan, utamana bisa méré mangpaat dina mekarkeun pangaweruh jeung kamekaran dina studi sastra. Dumasar kana hasil panalungtikan, aya sababaraha rékomendasi pikeun mahasiswa, Departemen Pendidikan Bahasa Sunda, jeung pamaréntah.

Mahasiswa, dipiharep bisa ngamangpaatkeun ieu panalungtikan pikeun jadi référénsi dina mata kuliah sastra tur bisa dituluykeun ku panalungtikan-panalungtikan anu leuwih hadé, lantaran ieu panalungtikan masih kénéh kurang tur bisa diguar leuwih jero dina panalungtikan-panalungtikan satuluyna. Departemen Pendidikan Bahasa Sunda, ieu panalungtikan dipiharep bisa nambahan pangaweruh ngeunaan kasusastraan Sunda, hususna carita pondok jeung prosés kréatif dina mata kuliah sastra. Salian ti éta, ieu panalungtikan ogé dipiharep bisa jadi bahan rujukan dina mata kuliah pilihan sastra di Departemen Pendidikan Bahasa Sunda FPBS UPI. Pamaréntah, ku ayana ieu panalungtikan dipiharep bisa ngaronjatkeun éksisténsi sastra Sunda anu di jerona ngaguar perkara budaya jeung kahirupan urang Sunda, sangkan meunang panitén anu leuwih ti pamaréntah.

Panalungtikan anu ngagunakeun pamarekan éksprésif tangtu bakal leuwih jembar jeung nyosok jero saupama dibarengan ku tiori struktural. Ku cara éta dipiharep hasil panalungtikan kana eusi carponna leuwih gemblleng. Panalungtikan karya sastra nu ngagunakeun pamarekan éksprésif jeung ngaguar prosés kréatif pikeun carpon jeung karya sastra Sunda sacara umum can loba nu ngalaksanakeun. Ku kituna masih kénéh terbuka kasempetan pikeun nalungtikna.